

Hugo Bouter

GROEIEN IN
DE GENADE

*Voorbeelden van geestelijke groei
bij gelovigen uit het Oude Testament*

Groeien in de genade
Copyright © H. Bouter
Deel 8 van de brochurereeks 'Bestudeert de Schriften'

Vormgeving en druk: Drukkerij Van der Perk B.V.
Eerste editie 2008 Boeken om de Bijbel, Gouda
Distributie: Johannes Multimedia, Postbus 31, 3940 AA Doorn
ISBN 978-90-70926-60-1
NUR 707

Alle rechten voorbehouden.
Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd, opgeslagen in
een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt,
in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch of mechanisch,
zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

INHOUD

WOORD VOORAF	5
1. SALOMO EN ZIJN GEBED OM WIJSHEID	7
- Wijsheid van boven	7
- De aard van Salomo's wijsheid	8
2. HIZKIA EN ZIJN DANKGEBED OP DE DERDE DAG	12
- Hizkia en het huis des Heren	12
- De betekenis van de derde dag	15
- Hizkia schoot tekort in dankbaarheid	17
3. JABES EN ZIJN GEBED OM ZEGEN	19
- De figuur van Jabes	19
- Zijn gebed om zegen	20
4. WERKERS IN DE NABIJHEID VAN DE KONING	23
- De kronieken van Juda, de koningsstam	23
- Medewerkers van de koning	24
5. DE TEMPELZANGERS EN HUN AANBIDDING	29
- De dienst van de zangers	29
- De zangtijd	30
- Het nieuwe lied	31
- Een tijd van opwekking	33
6. HET WERKENDE WOORD	34
- Een reveil	34
- De viering van het feest van het geklank	36
- De Grote Verzoendag en het Loofhuttenfeest	38

7. GROEIEN ALS EEN BOOM IN GODS HUIS	40
- Doëg de Edomiet	40
- Een boom geplant in het heiligdom	41
- Het vlees begeert tegen de Geest	43
8. GEESTELIJKE GROEI IN DE BEDEVAARTSLIEDEREN	45
- Uit de diepten	45
- In het heiligdom	46

WOORD VOORAF

Dit boekje gaat over bijbelse spiritualiteit, zoals wij die vinden bij een aantal personen in het Oude Testament. De apostel Petrus roept ons op te *groeien* 'in de genade en kennis van onze Heer en Heiland Jezus Christus' (2 Petr. 3:18). Die geestelijke groei houdt kennelijk *gelijkvormigheid* aan Christus in, het tonen van Zijn liefde en genade in onze praktische levensopenbaring. De *vrucht* van de Heilige Geest in het nieuwe leven vormt dus een bewijs van onze geestelijke groei. De Geest werkt altijd door middel van het Woord en dat zal niet zonder gevolgen blijven voor ons leven, onze dienst en onze toewijding aan de Heer (zie o.a. hoofdstuk 4, 5 en 6).

Maar onze geestelijke groei blijkt vooral uit het karakter van ons *gebedsleven*. Vandaar dat enkele hoofdstukken in deze bundel gewijd zijn aan gebeden van vrome koningen als David, Salomo en Hizkia. Ook enkele bedevaartsliederen (zie hoofdstuk 8) zijn van de hand van David, en het thema van hoofdstuk 7 is ontleend aan een leerdicht van David (Ps. 52). Het gebed van Jabes (zie hoofdstuk 3) is voor sommigen heel bekend, maar ik ben het niet eens met die christenen die het gebruiken als een vaak herhaald gebed voor succes en voorspoed. Het gaat voor ons in deze bedeling meer om de rijkdom van onze *geestelijke* zegeningen. Ik hoop dat deze overdenkingen ertoe zullen bijdragen dat wij Christus beter leren kennen en in alle dingen opgroeien tot Hem die het Hoofd is (Ef. 4:15).

Gouda, voorjaar 2008

H. Bouter

1. SALOMO EN ZIJN GEBED OM WIJSHEID

'Zie, Ik geef u een wijs en verstandig hart'.

1 Koningen 3:12

'En zie, meer dan Salomo is hier!'

Matteüs 12:42

Wijsheid van boven

Wij hebben allemaal wel eens het gevoel dat het ons aan praktische wijsheid ontbreekt, aan inzicht hoe te handelen in moeilijke situaties. Als gelovigen mogen wij echter putten uit een hémelse bron van wijsheid, de wijsheid die van boven is en die gekenmerkt wordt door allerlei goede vruchten. Wanneer het ons aan wijsheid ontbreekt, mogen wij God erom vragen en zij zal ons gegeven worden (Jak. 1:5-8; 3:13-18).

Jakobus spreekt in dit verband over de wijsheid die *van boven* neerkomt of afdalt (Jak. 3:15). Er is *hemelse* wijsheid, maar ook *aardse, ongeestelijke* wijsheid die voortkomt uit een *verkeerde* bron. De hémelse wijsheid vindt haar oorsprong niet in ons eigen boze hart, maar in God en in Jezus Christus, die zowel de kracht als de wijsheid van God is (1 Kor. 1:24). Job zegt dat alleen God de verblijfplaats van de wijsheid kent, en dat Hij haar gebruikte bij Zijn scheppingswerken (Job 28:12-28).

In de Spreuken van Salomo zien wij echter dat de Wijsheid, die bij God was eer de aarde bestond, de mensen

aanspreekt op de straten en pleinen en bij de poortdeuren van de stad (Spr. 1:20-21; 8:1vv.). Dit impliceert het *neerdalen* van de gepersonifieerde Wijsheid hier op aarde. Wij zien hier een voorafschaduwing van de komst van Christus, die Zijn vreugde vond in de mensen van Gods welbehagen (Spr. 8:31; Luc. 2:14).

Christus is op aarde gekomen en Hij is ook weer teruggekeerd naar de Vader, die Hem had gezonden, en als christenen zijn wij heel nauw met Hem verbonden. Overeenkomstig Gods raadsbesluit zijn wij nu *'in Christus Jezus, die ons geworden is: wijsheid van Godswege, gerechtigheid, heiliging en verlossing'* (1 Kor. 1:30). Hij woont nu ook *in ons* door de Heilige Geest en wij zijn deelgenoten geworden van de goddelijke natuur (2 Petr. 1:4). De wijsheid van boven, wijsheid van Godswege, staat ons dus vrijelijk ter beschikking. Maar wij moeten wel telkens erom vragen, als het ons aan wijsheid ontbreekt, en wij moeten vragen *in geloof* (Jak. 1:5-6).

Salomo is zelf een mooi voorbeeld van een gelovige die bad om wijsheid van boven: *'Geef dan Uw knecht een opmerkzaam hart, opdat hij Uw volk zal kunnen richten, door te onderscheiden tussen goed en kwaad, want wie zou in staat zijn dit Uw talrijk volk te richten?'* (1 Kon. 3:9). Koning Salomo fungeerde als de hoogste rechter in Israël, en het was goed in Gods ogen dat hij om inzicht vroeg om een rechtszaak te kunnen horen. Overeenkomstig zijn begeerte gaf God hem een wijs en verstandig hart, en bovendien nog rijkdom en eer in overvloed.

De aard van Salomo's wijsheid

In 1 Koningen 4:29-34 vinden wij de volgende omschrijving van Salomo's wijsheid: *'En God gaf Salomo wijsheid*

en zeer veel verstand en een begrip, zo wijd als het zand aan de oever der zee, zodat de wijsheid van Salomo groter was dan die van allen uit het Oosten, en dan al de wijsheid van Egypte. Ja, hij was wijzer dan alle mensen, dan de Ezrachiet Etan en Heman en Kalkol en Darda, de zonen van Machol, zodat hij naam had onder al de volken rondom. Hij sprak immers drieduizend spreuken, en liederen van hem waren er duizend vijf. Hij sprak over de bomen, van de ceder op de Libanon af tot de hysop toe, die aan de muur uitschiet; hij sprak ook over het vee, het gevogelte, het kruipend gedierte en de vissen. En uit alle volken kwamen er om de wijsheid van Salomo te horen, van al de koningen der aarde, die van zijn wijsheid gehoord hadden'.

In overeenstemming hiermee lezen wij in 1 Koningen 10 over het bezoek van de koningin van Seba, die met alles wat zij op haar hart had bij Salomo kwam. En Salomo loste al haar vraagstukken op, niets was te diepzinnig voor hem, zodat de koningin diep onder de indruk kwam van al de wijsheid van Salomo. De Heer Jezus verwees hiernaar toen enkele schriftgeleerden en farizeeën Hem om een teken vroegen: *'De koningin van het Zuiden zal worden opgewekt in het oordeel met dit geslacht en het veroordelen, want zij kwam van de einden van de aarde om de wijsheid van Salomo te horen; en zie, meer dan Salomo is hier!'* (Matt. 12:42). Christus is meer dan David en Salomo, meer dan Mozes en Aäron, ja, Hij is hoger dan de engelen (zie de brief aan de Hebreëen). Laten wij dan ook luisteren naar Zijn Woord!

Wij mogen in deze koningin echter een beeld zien van onszelf *als gelovigen uit de volken*, degenen die vroeger *veraf* waren, maar nu nabij gekomen zijn door het bloed van Christus (Ef. 2:13,17). Wij hebben Hem leren kennen als de Wijsheid van God in eigen Persoon en wij luisteren nog steeds vol bewondering naar de woorden van genade die

uit Zijn mond komen (vgl. Luc. 4:22). Die geïnspireerde woorden heeft Hij door de Heilige Geest laten optekenen in het Nieuwe Testament. Wij kunnen eigenlijk niet zeggen zoals deze koningin het uitdrukte, dat slechts *de helft* van deze wijsheid ons is aangezegd! Door het Woord en door de Heilige Geest verschaft God ons inzicht in alles wat in Zijn hart woont, zelfs in de diepten, de geheimen van Zijn hart. Bovendien is het bestaan van de Gemeente ook voor de overheden en machten in de hemelse gewesten het bewijs van de veelkleurige wijsheid van God, zoals die in het geheimenis aangaande Christus en de Gemeente aan de dag is getreden (1 Kor. 2:6-16; Ef. 3:10).

Het is overigens duidelijk dat de wijsheid van Salomo heel iets anders was dan onze abstracte westerse wijsbegeerte. Het gaat om *praktische* wijsheid, levenskunst en inzicht om te onderscheiden tussen goed en kwaad. Wijsheid is toegepaste kennis. In het boek Spreuken hebben wij daarvan talloze voorbeelden. En voor Salomo als de hoogste rechter was inzicht om een rechtszaak te kunnen beoordelen natuurlijk heel belangrijk. De beschrijving van zijn wijsheid aan het slot van 1 Koningen 4 is in dit verband ook leerzaam:

- (1) Salomo had een uitzonderlijk inzicht in de schepping, hij sprak zoals niemand anders over de hele flora en de fauna.
- (2) Zijn wijsheid overtrof ook de wijsheid 'van allen uit het Oosten' (zoals Job en zijn vrienden, vgl. Job 1:3).
- (3) Ze was ook groter dan 'al de wijsheid van Egypte', waarin Mozes werd onderwezen (Hand. 7:22). Hierbij moeten wij denken aan natuurlijke, wéreldse wijsheid, die in het niet valt bij de wijsheid van God.

- (4) Hij was ook wijzer dan bekende Judeese wijsgeren zoals Etan en Heman, aan wie wij enkele psalmen te danken hebben (vgl. 1 Kron. 2:6; Ps. 88 en 89). Deze beide psalmen vullen elkaar trouwens heel mooi aan. *Heman* sprak over de ellende van de mens, zijn doodsstaat en het oordeel dat hem te wachten staat (Ps. 88). *Etan* echter bepaalt ons bij Gods goedheid en trouw, die in de gezalfde koning – David, een beeld van Christus – gestalte heeft gekregen en zal standhouden tot in eeuwigheid (Ps. 89). ‘Want Zijn goeder-tierenheid is tot in eeuwigheid’ – dat is het lied dat zal weerklinken in het Vrederijk.

*‘O diepte van rijkdom,
zowel van de wijsheid als van de kennis van God!
Hoe ondoorgrondeijk zijn Zijn oordelen
En hoe onnaspeurlijk Zijn wegen!
(...) Want uit Hem en door Hem en tot Hem zijn alle dingen!
Hem zij de heerlijkheid tot in eeuwigheid! Amen’.*

Romeinen 11:33-36

2. HIZKIA EN ZIJN DANKGEBED OP DE DERDE DAG

'Op de derde dag zult gij opgaan naar het huis des HEREN'.

2 Koningen 20:5

Hizkia en het huis des Heren

Het huis van God was heel belangrijk voor koning Hizkia, omdat hij wandelde in Gods wegen. Hij wilde evenals zijn grote voorvader David slechts koning zijn bij de gratie Gods en daarom droeg hij zorg voor de tempeldienst. Zijn goddeloze vader Achaz had de tempel leeggeroofd en hem vervolgens gesloten (2 Kron. 28:21,24). Hizkia maakte dit in het eerste jaar van zijn regering weer ongedaan: reeds in de eerste maand opende hij de deuren van het huis des Heren en herstelde ze (2 Kron. 29:3). Dat was een mooi begin van zijn regering en het werd gevolgd door een volledig herstel van het huis des Heren, van de eredienst en alles wat daarmee verband hield. Het Paasfeest werd op een unieke wijze gevierd en het land werd gereinigd van de afgodendienst. Het was een tijd van reveil, herstel, en terugkeer tot God en Zijn dienst. Hizkia was in dit alles voorspoedig: *'Hij deed wat goed en recht en trouw was voor het aangezicht van de HERE, zijn God. In al het werk, dat hij begon met betrekking tot de dienst van het huis Gods, tot de wet en het gebod, waarin hij zijn God zocht, handelde hij met volle toewijding en was hij voorspoedig'* (2 Kron. 31:20-21).

Toen kwam er echter beproeving in het leven van Hizkia. Na de periode van voorspoed volgde er een tijd van lijden

en loutering, een tijd van benauwdheid van buitenaf en van binnenuit. Van buitenaf was er de dreiging van de koning van Assur, die tegen Juda optrok en zelfs het beleg sloeg voor Jeruzalem. In zijn periode van voorspoed was Hizkia tegen hem in opstand gekomen (2 Kon. 18:7). Van binnenuit was er angst en vrees voor de naderende ondergang van de stad – en later kwam daar nog de dodelijke ziekte bij die Hizkia bijna ten grave voerde. In deze kritieke periode vinden wij vrij snel een kentering in Hizkia's gedrag ten aanzien van het huis des Heren. Zelfs vrome mannen kunnen falen als ze op de proef worden gesteld! Toen Sanherib de vestingsteden van Juda veroverde, gebruikte Hizkia de schatten van het huis des Heren namelijk als een soort afkoopsom om de verdere opmars van de koning van Assur te voorkomen: *'In het veertiende jaar van koning Hizkia trok Sanherib, de koning van Assur, op tegen alle versterkte steden van Juda en bezette ze. En Hizkia, de koning van Juda zond tot de koning van Assur, naar Lachis, deze boodschap: Ik heb gezondigd; trek van mij weg; wat gij mij oplegt, zal ik opbrengen. Toen legde de koning van Assur aan Hizkia, de koning van Juda, driehonderd talenten zilver op, benevens dertig talenten goud. En Hizkia gaf al het zilver dat zich bevond in het huis des HEREN en in de schatkamers van het koninklijk paleis. Te dien tijde ontblootte Hizkia de deuren en de posten van de tempel des HEREN, die Hizkia, de koning van Juda, had laten beleggen; en hij gaf het aan de koning van Assur'* (2 Kon. 18:13-16). Dit betekende dat Hizkia het huis van God, dat hij eerst hersteld had, nu ontluisterde.

Wij lezen hier ook niet dat hij God om raad vroeg, of dat hij opging naar de tempel om te bidden. Hij handelde eigenmachtig en schaadde daarbij de belangen van het huis des Heren. De negatieve gevolgen daarvan konden niet uitblijven. Sanherib incasseerde wel de schatting die Hizkia afdroeg, maar stuurde desondanks toch een sterke

legermacht naar Jeruzalem – hoewel de hoofdmacht van het leger bij Lachis bleef. Eerst beperkte de koning van Assur zich tot een psychologische oorlogvoering door middel van zijn maarschalk. De retoriek van deze man was echter zo effectief dat Hizkia erdoor in het nauw werd gebracht. Toen moest hij wel Gods aangezicht zoeken: hij scheurde zijn kleren, bedekte zich met een rouwgewaad en ging het huis des Heren binnen (2 Kon. 19:1). De nood was hoog gestegen. Toch lezen wij hier niet dat Hizkia zélf een gebed uitsprak. Dat liet hij over aan de profeet Jesaja, die een gebed moest opzenden voor het overblijfsel dat nog gevonden werd.

Pas nadat er opnieuw gezanten van Sanherib met een dreigbrief waren gekomen, vinden wij een persoonlijk gebed van de koning. Daarin noemde hij de HERE ook 'onze God', terwijl hij tegenover de profeet meer afstandelijk had gesproken over 'uw God' (2 Kon. 19:4,19). Het is ontroerend dit gebed van Hizkia te lezen, dat hij opzond nadat hij voor de tweede keer naar Gods huis was opgegaan en daar de brief van het gezantschap van Sanherib had uitgespreid voor Gods aangezicht. De koning deed een klemmend beroep op de HERE om Zijn eer als de enige en waarachtige God te handhaven tegenover de nietige afgoden, die slechts het werk van mensenhanden waren. Dit gebed werd op wonderbare wijze verhoord. De Engel des Heren sloeg het leger van Sanherib, zodat hem niets anders overbleef dan 'met beschaamd gelaat' naar zijn land terug te keren (2 Kron. 32:21).

Maar deze overwinning betekende niet dat alle beproevingen nu voorbij waren. Juist in die dagen werd Hizkia getroffen door een dodelijke ziekte, en de profeet Jesaja bracht hem ook de ernstige boodschap dat hij hiervan niet zou herstellen. Opnieuw lezen wij dan dat Hizkia een vurig gebed opzond tot God, die hem daarop liet

antwoorden door middel van de profeet: *'Ik heb uw gebed gehoord. Ik heb uw tranen gezien; zie, Ik zal u gezond maken, op de derde dag zult gij opgaan naar het huis des HEREN'* (2 Kon. 20:5). Van de drie keer dat deze geschiedenis in de Schrift voorkomt, vinden wij alleen in 2 Koningen de belofte dat Hizkia *op de derde dag* weer zou mogen opgaan naar Gods huis. Nu ging het niet om een smeekgebed om uitredding – zoals de voorgaande keren dat Hizkia was opgegaan naar de tempel – maar was het doel Hem te danken en te eren voor de verkregen verlossing. Hizkia veranderde van een smekeling in een 'aanbidder', zoals hij in zijn danklied ook zei. Zijn taak was voortaan God te loven en te prijzen in Zijn huis: *'De levende, de levende, hij looft U (...) De HERE is gereed om mij te verlossen. Daarom doen wij het snarenspeel klinken al de dagen van ons leven in het huis des HEREN'* (Jes. 38:19-20). Hier is ook een parallel te zien met bijv. psalm 116, waar God een lofoffer wordt gebracht in Zijn huis vanwege de verlossing uit de banden van de dood.

De betekenis van de derde dag

Zoals gezegd: Hizkia mocht God zijn dank betalen op de derde dag. Ongetwijfeld is het niet toevallig dat dit hier zo staat, want de derde dag verwijst in de Schrift naar de opstanding uit de doden. Christus is opgewekt op de derde dag. Alleen op grond van Zijn sterven en opstanding kunnen wij als vernieuwde mensen het lied van de verlossing aanheffen en God eren in Zijn huis. Het gaat voor ons als christenen niet om een tempel van hout en steen, maar om een gééstelijk huis, de Gemeente van de levende God. In de Gemeente mogen wij gééstelijke offeranden aan God brengen (zie o.a. 1 Kor. 3:16; 2 Kor. 6:16; Ef. 2:20-22; 1 Tim. 3:15; 1 Petr. 2:5).

In figuurlijke zin is de belofte die Hizkia hier kreeg dus ook op ons van toepassing. Wij mogen eveneens 'op de derde dag' onze God en Vader hulde brengen in Zijn huis. Wij doen dat op de grondslag, het fundament van de opstanding. Zo komen wij met onze offeranden van lof en dank tot God. Wij aanbidden Hem als de God en Vader van onze Heer Jezus Christus. Wij naderen als priesters in het geestelijke huis waarvan Christus Zelf de Hoeksteen is. Wanneer wij zo tot God komen, is dit werkelijk een *opgaan* naar Zijn huis. Wij mogen hart en ziel tot Hem opheffen. Onze lofzang stijgt als kostelijk reukwerk op tot de troon van God, die wij straks verheerlijkt zullen omringen (Openb. 5).

In Genesis 1 zien wij dat op de derde dag het droge te voorschijn kwam en de aarde vrucht ging voortbrengen. Zo hebben wij als gelovigen een veilige plaats bereikt, waar de wateren van het oordeel ons niet meer kunnen deren en waar wij voor God vrucht kunnen dragen. Omdat wij verbonden zijn met de opgestane Heer, kan er nieuw leven uitspruiten. Wij brengen Hem de vrucht van onze lippen, en andere offers die voortkomen uit de nieuwe schepping (vgl. Joh. 12:24; Rom. 6:22; 7:4; Gal. 5:22; 6:8; Hebr. 13:15).

Op deze nieuwe grondslag kunnen wij God dienen, verlost van de wereld en van de macht van de tegenstander. Zoals Israël eertijds hebben wij het land van de slavernij verlaten en zijn wij 'drie dagreizen ver' de woestijn ingetrokken om onze offers te kunnen brengen (Ex. 8:27). Het was ook op de derde dag dat God Zichzelf aan Israël openbaarde, en het volk tot Hem mocht naderen bij de berg Sinai (Ex. 19:11,16,17). Op de derde dag trok Israël door de Jordaan, de doodsrivier, in navolging van de ark, die een beeld was van Christus (Joz. 1:11).

Zo zijn er nog meer voorbeelden te noemen: Jona bereikte na drie dagen in de 'banden van de dood' het droge. Ester naderde op de derde dag tot de koning en werd van het dreigende oordeel gered. De derde dag is de dag van de opstanding, van het verkrijgen van de behoudenis, het bereiken van een veilige plek voor Gods aangezicht om voor Hem vrucht te dragen.

Hizkia schoot tekort in dankbaarheid

Helaas schoot Hizkia tekort in dit vrucht dragen voor Gods aangezicht. De vrucht van het vlees kwam weer tevoorschijn. De kroniekschrijver zegt het als volgt: *'Maar Jehizkia schoot tekort in dankbaarheid voor de weldaad, hem bewezen, want hij werd hoogmoedig, zodat er toorn kwam te rusten op hem, op Juda en op Jeruzalem'* (2 Kron. 32:25). Als Hizkia telkens met een loffer was opgegaan naar Gods huis, dan zou hij misschien bewaard zijn gebleven voor deze zonde. Maar nadat hij van zijn dodelijke ziekte was hersteld, scheen het huis des Heren niet zo belangrijk meer voor hem te zijn. Het gezantschap uit Babel kreeg niets te horen over het huis des Heren, maar de koning toonde hun wel alle schatten van zijn eigen paleis (2 Kon. 20:12-17 SV). Hizkia werd hoogmoedig, hij dacht meer aan zijn eigen eer dan aan Gods eer. Daardoor handelde hij in strijd met zijn eerdere belijdenis toen hij als een aanbidder was opgegaan naar het huis des Heren.

Dit doet denken aan wat er van koning Salomo wordt vermeld toen hij de bouw van de tempel in zeven jaar had voltooid: *'Maar over zijn eigen huis bouwde Salomo dertien jaar'* (1 Kon. 7:1). En eveneens aan wat de profeet Haggai de Joden verweet die waren teruggekeerd uit de Babylonische ballingschap: *'Is het voor u de tijd om in*

uw weldoortimmerde huizen te wonen, terwijl dit huis (d.i. het huis des Heren) verwoest ligt' (Hag. 1:4)? Ondanks al het goede dat er van Hizkia, van Salomo en van het overblijfsel valt te zeggen, zien wij in al deze gevallen toch dat zij meer dachten aan hun *eigen* belangen. Daardoor kreeg de HERE niet de plaats en de eer die Hem toekwam.

Het voorbeeld van de Heer Jezus Zelf laat ons een heel andere houding zien, want van Hem staat geschreven: '(...) de ijver voor Uw huis heeft Mij verteerd' (Ps. 69:10; Joh. 2:17). Hij *bleef* in de tempel, omdat Hij wilde zijn in de dingen van Zijn Vader (Luc. 2:46-49). Laat ons leven steeds in het teken staan van het *opgaan* naar het huis des Heren, in het besef dat één dag in Zijn voorhoven beter is dan duizend elders.

3. JABES EN ZIJN GEBED OM ZEGEN

'Jabes was de aanzienlijkste onder zijn broeders; zijn moeder had hem Jabes genoemd: want, zei zij, ik heb hem met smart gebaad. Jabes nu riep de God van Israël aan met de woorden: Wil mij toch overvloedig zegenen en mijn gebied vergroten; laat Uw hand met mij zijn; weer van mij het kwade, zodat mij geen smart treft! En God schonk wat hij had gevraagd'.

1 Kronieken 4:9-10

De figuur van Jabes

Is Jabes een onbekende persoon, die alleen voorkomt in de registers van de kroniekschrijver? Zo moeten wij dat niet zien. Want de Geest van God wijdt twee belangrijke verzen aan Jabes en zijn geschiedenis, verzen die ook nu nog niets aan waarde hebben ingeboet en die de naamlijsten die wij hier vinden tot interessante leesstof maken. Wie was deze Jabes? Zeer waarschijnlijk was hij een afstamming van de Kenieten, die (gedeeltelijk) werden ingelijfd in de stam Juda (zie Richt. 1:16; 4:11; 1 Sam. 15:6; 1 Kron. 2:55). Hij behoorde aanvankelijk dus niet tot het volk van God. Hij was om het met de woorden van Paulus in Efeziërs 2 te zeggen, vreemd aan het burgerschap van Israël en een vreemdeling van de verbonden der belofte. Toch kreeg hij door Gods goedheid een plaats binnen dat volk, en wel in de stam Juda; die naam betekent 'Godlover'. En wij vinden in deze verzen het gebed van Jabes, waarin hij God looft. Hij riep de God van Israël aan, zo staat het hier; en dat bevestigt de juistheid van de gedachte dat hij zich als een vreemde bij het volk van God voegde en de toevlucht nam tot de God van Israël – zoals Rachab en zoals Ruth eertijds.

Hij beseftte dat hij veilig was onder de hoede van deze God en hij vertrouwde zichzelf helemaal aan Hem toe. Zijn gebed getuigt dan ook van een zeer groot geloof.

Tweemaal wordt hier het woord 'smart' gebruikt. Zijn moeder had hem de naam *Jabes* (d.i. 'smart') gegeven, omdat zij hem met smart had gebaad (vs. 9). Jabes zelf bad dat hem géén smart zou treffen (vs. 10). Hoewel hij een zoon der smarten was, was hij de aanzienlijkste onder zijn broeders. Daarom doet Jabes ons denken aan Benjamin, die door Rachel een zoon van haar smart werd genoemd, maar die door Jakob werd beschouwd als de zoon van zijn rechterhand (Gen. 35:18). Op het lijden, de smart die het gevolg is van de zonde ('met smart zult gij kinderen baren', Gen. 3:16), volgt de heerlijkheid. Dat principe gold voor Benjamin, voor Jabes, voor Christus Zelf en ook voor ons. Op het lijden van Golgota volgde de verhoging aan Gods rechterhand in de hemel. En zo kunnen wij eveneens het lijden verdragen, omdat de Geest van de heerlijkheid reeds op ons rust en wij spoedig met Christus zullen worden verheerlijkt (1 Petr. 4:13,14).

Zijn gebed om zegen

Het gebed van Jabes bestaat uit *vijf* onderdelen. (1) De *eerste* vraag was: 'Wil mij toch overvloedig zegenen'. Jabes erkende de God van Israël, die hij hier aanriep, als de Bron van alle zegen. Elke goede gave daalt van boven neer, van de Vader der lichten (Jak. 1:17). Jabes was zich daarvan bewust en hij had een groot geloofsvertrouwen, want hij bad om een *overvloedige* zegen. Zijn geloof is niet beschaamd geworden. En zo geeft de Heer ons in Zijn genade leven én overvloed, en mogen wij weten gezegend te zijn met álle geestelijke zegening in de hemelse gewesten in Christus (Joh. 10:10; Ef. 1:3).

(2) Dit brengt ons tot het *tweede* punt. Jabes bad om *vergroting* van zijn gebied. Christus is arm geworden om ons rijk te kunnen maken; en wij bezitten in Hem een hemels erfdeel, rijke zegeningen in een *beter* vaderland dan het land Israël. In die zin zijn alle gelovigen 'landeigenaren' en mogen zij hopen op vergroting van hun gebied. Het is zoals met Jozua, die de belofte kreeg: 'Elke plaats die uw voetzool betreden zal, geef Ik ulieden' (Joz. 1:3). Stap voor stap mogen wij het Beloofde Land in bezit nemen en het erfdeel dat ons in Christus is geschonken tot ons geestelijk eigendom maken. Dan kunnen wij met Isaak zeggen dat de *HERE* ons ruimte gemaakt heeft in het land (Gen. 26:22). Jabes wenste vergroting van zijn gebied. Een soortgelijk verlangen leefde er bij Aksa, de dochter van Kaleb: zij begeerde een stuk land en bovendien een terrein met waterbronnen (Joz. 15:18,19; Richt. 1:14,15). En zij ontving wat zij vroeg. Zo staat het hier ook van Jabes opgetekend: God schonk wat hij had gevraagd. Het is in het hart van God om ons te *zegenen*. Hij wil niets liever, omdat Hij in Christus in gunst op ons kan neerzien.

(3) In de *derde* plaats bad Jabes of Gods hand met hem zou zijn. Hij steunde niet op zijn eigen kracht en eigen inzicht, maar hij rekende op Gods hulp en macht. Hij wilde zich laten leiden door Góds hand, want hij had zijn eigen hand gelegd in Zijn hand en zich aan Hem toevertrouwd. Jabes was zich ervan bewust tot welke wonderen die machtige hand in staat was. Geleid door deze verheven hand was Israël uitgevoerd uit Egypte en gebracht in het land Kanaän (Ex. 5:24; 14:8). Zou de hand des Heren ooit te kort zijn? (Num. 11:23). Zijn hand is ten goede over allen die Hem zoeken (Ezra 8:22). Wandelen wij zo aan Gods hand, in het besef dat Hij *vóór* ons is en dat daarom alle vijandige machten moeten wijken (Rom. 8:31)?

(4) 'Weer van mij het kwade', is het *vierde* onderdeel van Jabes' gebed. Dit is in tweeërlei zin op te vatten: kwaad in de betekenis van *zonde*, of als *onheil*. Dit *laátste* zal ons niet altijd bespaard blijven, maar voor de Israëliet was aardse voorspoed een duidelijk bewijs van Gods gunst. Wanneer hij bewaard bleef voor rampspoed was dat een teken dat Gods hand met hem was. Voor ons als christenen liggen de zaken wat anders, omdat onze zegeningen op een ander vlak liggen en in de eerste plaats *geestelijk* en *hemels* van karakter zijn. Zeker mogen ook wij echter dit gebed op de lippen nemen en vragen bewaard te blijven voor het kwade. Als het om het kwade gaat in de betekenis van *zonde*, hebben wij bovendien de eigen verantwoordelijkheid van het kwaad te wijken (vgl. Job 1:1).

(5) Deze opmerkingen zijn eveneens van toepassing op het vijfde en laatste deel van dit gebed: '(...) zodat mij geen smart treft!' Het is verschrikkelijk wanneer mensen toegeven aan het kwaad, bijv. de verleiding van de rijkdom, en zich daardoor met vele smarten doorboren (1 Tim. 6:10). Daarvoor wil de Heer ons behoeden, wanneer wij aan Zijn hand de weg gaan. Wij leven nu echter nog in een schepping die aan de vruchteloosheid is onderworpen, een toneel van smart, zodat lijden vroeger of later ook ons deel zal zijn. Maar als wij onze droefheid dan in Gods hand leggen, zal het kwade ons toch niet meer 'smartten' (zoals de SV zegt).

Dit gebed van Jabes, dat ook óns nog zoveel te zeggen heeft, is verhoord. 'En God schonk wat hij had gevraagd', zo besluit vers 10. God *hoort* het gebed, wees daarvan overtuigd: dat is de blijde boodschap die ons in deze slotwoorden tegenklinkt en die ons opwekt het voorbeeld van Jabes na te volgen!

4. WERKERS IN DE NABIJHEID VAN DE KONING

‘De zonen van Sela, de zoon van Juda, waren: Er (...) en de geslachten van de linnenwevers van Bet-Asbea (...) Joas en Saraf die Moab hebben beheerst; en Jasubi-Lechem – dit zijn oude geschiedenissen. Zij waren de pottenbakkers, bewoners van Netaïm en Gedera; zij woonden daar bij de koning en stonden in zijn dienst’.

1 Kronieken 4:21-23

De kronieken van Juda, de koningsstam

Veel gelovigen hebben helaas de gewoonte om bij het dagelijks bijbellezen de geslachtsregisters van 1 Kronieken over te slaan. Wij hebben in deze hoofdstukken echter beslist niet te maken met een dorre opsomming van namen, want de naamlijsten worden telkens afgewisseld met interessante bijzonderheden die de kroniekschrijver weet te verhalen. Zo vinden wij in ditzelfde hoofdstuk het belangwekkende gebed van Jabes (4:10), terwijl het volgende hoofdstuk spreekt over de kracht van het gebed in de strijd tegen de Hagarenen (5:20). Elders vinden wij waardevolle opmerkingen over de eredienst en details uit het familieleven van de Israëlieten en de geschiedenis van de stammen. Zo lezen wij in 1 Kronieken 4:21-23 over een bepaalde tak van de zonen van Sela, die als linnenwevers en pottenbakkers werkzaam zijn geweest. Aan deze paar verzen willen wij nu aandacht besteden, vanwege de geestelijke lessen die aan deze beide beroepen kunnen worden verbonden en ook vanwege de vermelding dat deze Sela-nieten ‘bij de koning woonden en in zijn dienst stonden’.

In dit verband is het ook van belang te letten op het grote doel van de geschiedschrijving in deze hoofdstukken: het gaat uiteindelijk om de persoon van David, de man naar Gods hart, de koning bij de gratie Gods. David is degene die centraal staat in 1 Kronieken. In de registers wordt dan ook de meeste aandacht geschonken aan de koningsstam Juda (hst. 2-4), en de bevolking van Jeruzalem (hst. 9). De stam Levi neemt eveneens een heel belangrijke plaats in (hst. 6 en 9), maar dit past ook heel goed in het kader van dit boek. Want David treedt hier op als priesterkoning en hij fungeert als wetgever voor de Levieten. Wij mogen David in al deze opzichten zien als een type van Christus, de ware Koning-Priester, die Zijn volk met wijsheid regeert maar het ook voorgaat in de eredienst. Hij leidt ons in onze aanbidding in geest en in waarheid. Hij heft te midden van de Gemeente een eeuwigdurend loflied aan (Joh. 4:23-24; Fil. 3:3; Hebr. 2:12; 13:15; 1 Petr. 2:5; Openb. 1:5-6).

Medewerkers van de koning

Het is dus wel een aantrekkelijke gedachte om bij 'de koning' van 1 Kronieken 4:23 speciaal aan koning David te denken, hoewel dit vers evenzeer van toepassing zal zijn geweest op zijn opvolgers. Uit 1 Kronieken 27:25-31 weten wij dat David uitgestrekte bezittingen had: landerijen, voedselvoorraden, levende have. Op de koninklijke domeinen zullen ongetwijfeld ook handwerkers bezig geweest zijn, onder andere om te voorzien in de behoefte aan linnengoed en aardewerk. De meeste oudere vertalingen geven de plaatsnamen Netaïm en Gedera letterlijk weer, zodat de indruk wordt gewekt dat de pottenbakkers hun domicilie hadden bij de koninklijke 'plantages' en 'tuinen' (1 Kron. 4:23). Misschien gold dit ook van de

linnenwevers die in vers 21 worden genoemd. Het is onduidelijk of vers 23 terugslaat op alle nakomelingen van Sela, of alleen op degenen die in vers 22 worden genoemd. Enkelen van hen hebben een hoge positie bekleed in Moab: Joas en Saraf hebben Moab beheerst.

Slaan deze oude geschiedenissen op de tijd dat Moab schatplichtig was aan koning David? Of hebben ze betrekking op een eerdere periode? De Joodse traditie legt verband met de geschiedenis van Ruth, die met Naomi terugkeerde naar Betlehem. De naam Jasubi-Lechem in vers 22 dient dan gelezen te worden als een korte zin: zij keerden terug naar Lechem, d.i. Bet-Lechem. Betlehem, het 'broodhuis', was de woonplaats van Boaz en de geboorteplaats van koning David. Ja, Christus Zelf, de grote Zoon van David, is daar geboren (Mi. 5:1; Matt. 2:4-6). Het is een goede zaak om daarheen terug te keren uit het vreemde land en dan verder in dienst te staan van de koning die God heeft uitverkoren. Dat geldt ook in overdrachtelijke zin. Wanneer wij het 'broodhuis' hebben verlaten, d.i. de plaats waar God leven en overvloed geeft in Zijn nabijheid, dient er een werk van *herstel* plaats te hebben, zodat wij tot Hem terugkeren en ons leven (opnieuw) toewijden aan Hem en aan de Man van Zijn welbehagen.

De beide beroepen die hier worden genoemd, krijgen ook een bijzondere betekenis in het licht van het Nieuwe Testament. De *linnenwevers*, makers van fijn lijnwaad (byssus), doen ons denken aan het gereedmaken van het bruiloftskleed van blinkend, rein, fijn linnen door de bruid van het Lam (Openb. 19:7-8). Het fijne linnen spreekt van de rechtvaardige daden van de heiligen, dus van de goede werken die God tevoren voor ons heeft bereid, opdat wij daarin zouden wandelen (Ef. 2:10). Het bruiloftskleed wordt nu reeds geweven, doordat Gods

kinderen ingetogen, rechtvaardig en godvruchtig leven in deze tegenwoordige eeuw (Tit. 2:12). In deze zin zijn alle gelovigen dus werkzaam als 'linnenwevers' en komt het erop aan dat wij trouw worden bevonden in de dienst van 'de Koning', de Heer Jezus Christus¹.

Het beroep van *pottenbakker* tekent een ander aspect van onze verantwoordelijkheid, waarmee met name ouders en opvoeders te maken hebben. Zoals leem in de hand van de pottenbakker, zo zijn wij allen in Gods hand (Jer. 18:6). God doet met ons naar Zijn welbehagen en Hij vormt ons voor de taak waartoe Hij ons heeft bestemd. Deze beeldspraak komt ook voor in het Nieuwe Testament. De gelovigen zijn 'vaten van de barmhartigheid', die God tevoren tot heerlijkheid heeft bereid (Rom. 9:23). Dat is onze *positie* in Christus. En wat onze *praktijk* betreft, dienen wij 'vaten' te zijn waaraan God een welgevallen heeft, 'vaten tot eer van de Meester, tot alle goed werk toebereid' (2 Tim. 2:21). God is voortdurend bezig om ons te vormen en ons te polijsten tot vaten die aan Zijn gedachten beantwoorden. Als de grote Boetseerder houdt Hij Zich met ons bezig en vormt Hij ons naar Zijn wil. Gelovige ouders en opvoeders mogen dit voorbeeld navolgen en de hun toevertrouwde kinderen vormen tot 'vaten' die bruikbaar zijn voor de Heer. Dat gebeurt als zij hen opvoeden in de tucht en vermaning van de Heer (Ef. 6:4), als zij hen leren rekening te houden met de goddelijke rechten en wensen van Christus. Wij weten dat dit alleen mogelijk is in grote afhankelijkheid van de Heer, in nauwe gemeenschap met Hem. Is het niet treffend dat wordt vermeld van de

1) Als christenen roepen wij Hem niet aan als onze *Koning*, maar als onze *Heer*. Christus is het Hoofd van de Gemeente en de Heer en Meester van iedere individuele gelovige, maar Hij is de Koning van *Israël* en van de hele aarde (vgl. Joh. 1:50 en 20:28).

pottenbakkers dat zij 'bij de koning woonden en in zijn dienst stonden' (1 Kron. 4:23)?

Dit laatste is trouwens een algemeen beginsel dat op ons allemaal van toepassing is. In het Nieuwe Testament worden wij ertoe opgeroepen met een voornemen van het hart bij de Heer te blijven en te volharden in Zijn dienst (zie o.a. Hand. 11:23; 1 Kor. 4:1-4; Kol. 4:17; 2 Tim. 4:5). Het is enerzijds een groot voorrecht in de nabijheid van de Heer te mogen leven, maar anderzijds is het ook een grote verantwoordelijkheid. Wij mogen bij Hem wonen, wij mogen verblijven in het huis des Heren tot in lengte van dagen, Zijn liefelijkheid aanschouwen in Zijn tempel en Zijn gemeenschap smaken doordat wij als aanbidders vrij tot Hem mogen naderen. Maar het is duidelijk dat dit ook *verplichtingen* schept. De Heer verwacht van ons dat wij Hem trouw zullen dienen, dat wij Zijn gezag over ons leven zullen erkennen en onszelf geheel en al ter beschikking van Hem zullen stellen. In de dienst van 'de Koning' te zijn, voor Zijn aangezicht te staan, brengt onvoorwaardelijke gehoorzaamheid aan Zijn gezag met zich mee.

Wanneer wij bij 'de koning' speciaal aan David denken, zijn er veel voorbeelden te noemen van mensen die bij hem woonden en die in zijn dienst stonden. Een van de mooiste voorbeelden is wel dat van de helden van David, die in de nood van hun leven de toevlucht tot hem namen en zich bij hem volkomen veilig wisten (1 Sam. 22:1-2, 23). Nadat zij zich bij hem hadden gevoegd, werd David hun aanvoerder. Zij stonden dus voortaan in zijn dienst en zij deelden zowel in zijn verwerping als in zijn verhoging. Zo is het ook met ons: wij zijn nu verbonden met de Heer, die door de wereld is verworpen. Wij staan onder Zijn gezag, en bij Zijn wederkomst zullen wij delen in Zijn heerlijkheid.

Een ander treffend voorbeeld is dat van Mefiboset, over wie koning David zich ontfermde. David bracht hem bij zich te Jeruzalem, en Mefiboset at aan zijn tafel als een van de zonen van de koning. Zo zijn wij, die van nature dode zondaars waren, door Gods goedheid in de directe tegenwoordigheid van de grote Koning gebracht. Wij mogen wonen in Zijn huis, in Zijn tempel, in Zijn stad. Wij mogen aanzitten aan de tafel van de Heer, zoals Mefiboset aanzat aan de tafel van koning David (2 Sam. 9:11-13). Zeer hoge voorrechten zijn ons geschonken; wij zijn met weldaden overladen. Laten wij dat niet vergeten en onszelf volkomen toewijden aan de dienst van de Heer, die ons heeft gekocht met de prijs van Zijn eigen bloed.

5. DE TEMPELZANGERS EN HUN AANBIDDING

'(...) en moesten voorts elke morgen en avond gereedstaan om de HERE te loven en te prijzen'.

1 Kronieken 23:5,30; 25:1-7

De dienst van de zangers

Toen koning David oud geworden was, gaf hij zijn zoon Salomo aanwijzingen voor de tempelbouw en maakte hij ook een taakverdeling voor de Levieten. David is een type van Christus als onze Heer, Degene die bekleed is met gezag van Godswege en daarom de orde bepaalt in Gods huis. Christus doet dat *door Zijn Geest* en de orde binnen de Gemeente – want die is nu het geestelijke huis, de tempel van God – draagt dan ook het stempel daarvan. Het is geen orde die mensen uitdenken, maar de instelling van de Heilige Geest, overeenkomstig de aanwijzingen van het Woord van God (1 Kor. 14:33,40).

Dat geldt eveneens voor het dienstwerk van de 'zangers', die er in deze tijd gelukkig ook nog zijn. Christus Zelf is immers de grote Koorleider van Zijn volk. Hij heft de lofzang aan te midden van Zijn broeders (Ps. 22:23; Hebr. 2:12). Hij heeft het nieuwe lied op de lippen genomen nadat Hij was opgetrokken uit de diepten van de dood. Het is het lied van de verlossing, het lied van de opstanding. Dit lied heeft weerklank gevonden in onze harten en wij stemmen als verlost met Hem in (Ps. 40:4). Het nieuwe lied is een *eeuwig* loflied ter ere van het Lam dat geslacht is (Openb. 5:9), evenals het werk van de tempelzangers

een *altijddurende* bezigheid was bij het brengen van de dagelijkse brandoffers.

De dienst van het gezang in het huis des Heren wordt bij de tabernakel nog niet vermeld. Deze instelling is kenmerkend te danken aan David, 'de liefelijke in Israëls lofzangen' (2 Sam. 23:1). De tabernakel was Gods woning tijdens de woestijnreis, en die tocht gaf bepaald geen aanleiding tot gezang. Voor zover wij weten heeft het volk Israël slechts *tweemaal* gezongen in de woestijn, helemaal aan het begin en bijna aan het einde van de reis. Het *eerste* lied was de jubelzang van de bevrijding na de doortocht door de Rode Zee (Ex. 15), het *laatste* de lofzang vanwege de waterbronnen waardoor God Zijn volk verkwikte toen de tocht bijna ten einde liep (Num. 21). Ook rondom het gouden kalf heeft Israël gedanst en gezongen, maar dat lied was uiteraard niet tot eer van God (Ex. 32).

De zangtijd

Het was niet in de woestijn, maar pas in het Beloofde Land dat de 'zangtijd' gekomen was, om de woorden van het Hooglied te gebruiken (Hoogl. 2:12). Wij zien ook dat die tijd nog niet onmiddellijk aanbrak na Israëls intocht in Kanaän, maar pas in de dagen van David en Salomo. Toen kwam er eindelijk een tijd van rust, een blijvende, vaste woonplaats voor de *HERE* God, en een geregelde eredienst tot eer van Zijn Naam. De aanstelling van de *zangers* hield namelijk verband met het vinden van een definitieve rustplaats voor de ark, het symbool van Gods tegenwoordigheid. Toen die het volk niet meer hoefde aan te voeren in de strijd, ontstond er een situatie van rust die vereist was voor de tempeldienst en de dienst van de tempelzangers (zie 1 Kron. 6:31-32; 15-17; 22:6-19; 28:2vv.; 2 Kron. 6:41-42; Ps. 132).

Er was een tijdperk van rust en vrede, een 'man van rust' (koning Salomo), en een 'huis der rust' (d.i. de tempel) nodig om een voortdurend loflied tot eer van God te kunnen laten weerklinken. De dienst van de levitische zangers was gegrond op deze toestand van gevestigde vrede in het land van Gods belofte. Gods gunst was nu zeker in de persoon van de gezalfde koning, die regeerde bij de gratie van God. De ark had haar rustplaats gevonden op de berg Sion, en God woonde te midden van Zijn volk. Daarom konden de zangers voortdurend zingen, dat Gods goedertierenheid tot in eeuwigheid is. Wij horen dit refrein voor het eerst toen David de ark op haar rustplaats bracht, en bij de inwijding van de tempel werd het opnieuw gezongen (1 Kron. 16:34,41; 2 Kron. 5:13).

Het nieuwe lied

Dit is uiteraard ook voor ons van belang. Zoals Gods gunst voor Israël zeker was in de persoon van de koning die Hij aan het volk had gegeven, zo mogen wij verzekerd zijn van Gods gunst omdat Hij ons in Zijn geliefde Zoon in genade aanziet. Door *Christus* hebben wij vrede met God ontvangen en hebben wij ook de toegang verkregen tot Gods genade en gunst (Rom. 5:1-2). Wij zijn verlost van de macht van de duisternis en overgebracht in het Koninkrijk van de Zoon van Zijn liefde, de Man naar Gods hart (Kol. 1:13). Het is een rijk van licht en liefde, een rijk van 'rechtvaardigheid, vrede en blijdschap in de Heilige Geest' (Rom. 14:17).

Zouden wij dan geen loflied aanheffen en God prijzen om Zijn eeuwige goedheid? Voor ons is immers ook een tijd van *rust* aangebroken! Wij kennen de Vrededorst, en wij weten ook dat Hij een rustplaats heeft gevonden te

midden van Zijn verlost volk. Wij hebben alle reden om dankbaar en blij te zijn. Het thema dat Gods goedertierenheid tot in eeuwigheid is, geeft voortdurend aanleiding tot een loflied in de Gemeente tot eer van de Vader en de Zoon. Het is een lied dat tot in eeuwigheid zal klinken. Ook nu staan om zo te zeggen de koren van de zangers in Gods tempel opgesteld om door middel van psalmen, lofzangen en geestelijke liederen te zingen en te jubelen tot de Heer (Ef. 2:17-22; 5:19).

Het is wel van belang dat Paulus spreekt van zang en jubel *in onze harten*. Het Nieuwe Testament bevat geen voorschriften ten aanzien van het gebruik van muziekinstrumenten in de christelijke eredienst. Elders is sprake van de vrucht van de *lippen* die Zijn Naam belijden (Hebr. 13:15). In Kolossenzen 3:16 wordt het loflied in verbinding gebracht met onderlinge *lering* en *vermaning*: '(...) terwijl u in alle wijsheid elkaar leert en terechtwijst met psalmen, lofzangen en geestelijke liederen en in genade zingt in uw harten voor God'. Het zingen 'in genade' betekent zingen en danken in het bewustzijn van Gods rijke genade – zoals dat in het Oude Testament reeds tot uitdrukking kwam in het telkens herhaalde refrein: '(...) *want Zijn goedertierenheid is tot in eeuwigheid!*'

Dat de 'zangdienst' van de christenen in verband staat met lering en vermaning geeft aan dat er een *profetisch* element in aanwezig is, dat wat tot *stichting* van de ander is. Niet alleen wordt *God* door onze aanbedding geëerd, de *medegeloovige* wordt erdoor opgebouwd in het geloof. Het is heel interessant dat van de tempelzangers wordt opgemerkt in 1 Kronieken 25:1-5, dat zij *profeteerden*. Hun profetische lofzangen waren tot eer en verheerlijking van God, maar dienden tevens tot onderricht van het volk.

Een tijd van opwekking

Ten slotte nog iets over de positie van de levitische zangers in de tijd van Ezra en Nehemia. Dat was dezelfde tijd waarin de kroniekschrijver leefde, en waarin hij terugdacht aan de vroegere glorie onder David en Salomo. Er was een overblijfsel teruggekeerd naar het Beloofde Land, naar de plaats waar de HERE Zijn Naam had doen wonen.

In Babel hadden de zangers hun harpen aan de wilgen gehangen. Hoe zouden zij een van de liederen Sions, een lied van de HERE, in een vreemd land kunnen zingen (Ps. 137)? Hoe zouden zij daar over Sion kunnen zingen, de berg van de genade, over het heiligdom van de ware God en de heerschappij van Zijn koning? Maar eenmaal teruggekeerd naar Jeruzalem konden zij hun taak weer ter hand nemen. Het was een tijd van opwekking, van herstel, van herbouw (resp. van het altaar, de tempel en de stadsmuur). Toen het fundament van de nieuwe tempel werd gelegd, kwamen de zangers weer in actie. Opnieuw klonk het lied dat Gods goedertierenheid tot in eeuwigheid is (Ezra 3:10-11). Ook bij de inwijding van Jeruzalems muur namen de zangkoren een belangrijke plaats in (Neh. 12:27vv.). Alles gebeurde volgens het gebod van David en Salomo, want *'in die tijd van weleer ligt de oorsprong van de zangers, van het loflied en de lofzangen aan God'* (Neh. 12:45-46). En zo mogen ook wij in een tijd van verval teruggaan naar de inzettingen die God vanaf het begin door de verhoogde Christus aan Zijn Gemeente heeft gegeven. Bij het herstel van de eredienst rondom het 'altaar', dat is voor ons de Tafel des Heren, mogen ook de *zangers* weer hersteld worden in hun stand om God een voortdurend loffer te brengen in Zijn heilige tempel.

6. HET WERKENDE WOORD

'Toen nu de zevende maand aanbrak en de Israëlieten in hun steden waren, kwam het gehele volk als één man bijeen op het plein voor de Waterpoort (...) Toen bracht de priester Ezra de wet vóór de gemeente, zowel mannen als vrouwen en ieder die het kon begrijpen, op de eerste dag van de zevende maand. En hij las daaruit voor op het plein vóór de Waterpoort'.

Nehemia 8:1-19

Een reveil

De tijd waarin de boeken Ezra en Nehemia ons verplaatsen, was een tijd van terugkeer en herstel. Een rest van het volk van God keerde terug uit de Babylonische ballingschap naar het land dat Hij had beloofd aan het nageslacht van Abraham, Isaak en Jakob. Dit overblijfsel ging terug naar de plaats waar de HERE Zijn naam had gevestigd, de stad Jeruzalem, om de eredienst te herstellen en stad en tempel te herbouwen. De volgorde waarin dit plaatsvond, is heel interessant. Menselijkerwijs geredeneerd zou men aan de buitenkant beginnen met de herbouw van de stadsmuur, en daarna met het herstel van de tempel in de stad. Maar het ging precies andersom, van binnen naar buiten toe. Men begon bij het *hart* van de eredienst: het altaar en de tempel. Het altaar werd eerst opgericht op zijn fundamenteën. Daarna werd het fundament van de tempel gelegd en deze werd na een lange onderbreking en na veel tegenwerking voltooid, dankzij het optreden van de profeten Haggai en Zacharia. Ten tijde van Nehemia werd er pas een begin gemaakt met de restauratie van de muren en de stadspoorten; deze land-

voogd zag hoe zijn werk werd bekroond bij de inwijding van Jeruzalems muur met muziek en zang (Neh. 12).

Er is echter nog iets anders dat deze tijd van terugkeer en herstel typeerde, en dat was de herleeftde belangstelling voor het Woord van God. Gods Woord kreeg weer de plaats die het toekwam; het licht ervan werd weer op de kandelaar geplaatst. Zo zien wij in Nehemia 8 een volk dat bijeengekomen was rondom het Woord en met grote aandacht daarnaar luisterde. Er was niemand die op het appèl ontbrak. Het hele volk was als één man bijeen en men luisterde urenlang aandachtig naar de voorlezing van de wet. De terugkeer van het overblijfsel naar Sion was dus tegelijkertijd ook een terugkeer naar Gods Woord; er was een geestelijk reveil. Het volk ontwaakte toen de bazuin van het Woord werd gehoord. De schriftgeleerde Ezra had hierin een belangrijk aandeel (vgl. Ezra 7:10). Hij trad voor het voetlicht om het Woord van God in het centrum van de aandacht te plaatsen en te prenten in de harten van de Israëlieten.

Het is ook van belang te letten op de plaats en de tijd waarop het volk bijeenkwam om te luisteren naar Gods Woord. Plaats en tijd waren volkomen in harmonie met het *doel* van het samenkomen. De vergadering vond plaats op het plein voor de Waterpoort: het *water* spreekt van de reinigende werking van Gods Woord (Joh. 15:3; Ef. 5:26). De *poort* was de plaats waar de rechtspraak plaatsvond en contracten werden gesloten. Het volk stelde zich dus (zinnebeeldig gezien) onder het gezag van het Woord en het onderwierp zich aan de wassing met water door het Woord.

De viering van het feest van het geklank

Men kwam bijeen op de éérste dag van de zevende maand (Neh. 8:1,3). Dat was een belangrijke dag in de reeks van feesten die Israël jaarlijks vierde. Deze dag luidde de laatste cyclus van feesten in na de inzameling van de oogst. Men vierde dan het feest van het geklank, gevolgd door de Grote Verzoendag op de tiende en het Loofhuttenfeest op de 15e tot de 22e dag van dezelfde maand. Volgens Leviticus 23 werd de eerste dag van de zevende maand, de nieuwemaansdag, aangekondigd door bazuingschal. Om het maar direct op onszelf toe te passen: de bazuin van het Woord werd gehoord, er vond een geestelijk ontwaken plaats bij het overblijfsel dat oren had om te luisteren naar dat wat de Geest tot de gemeenten heeft te zeggen (vgl. Openb. 2 en 3). Het was de éérste dag van de *zevende* maand: een *nieuw* begin gevolgd door toenemend licht, en dat in de tijd waarin Gods wegen hun voltooiing naderden (het getal zeven spreekt van *volkomenheid*).

De Grote Verzoendag wordt in Nehemia 8 niet met name genoemd; echter wel het Loofhuttenfeest, dat men vierde in gehoorzaamheid aan het voorschrift dat de volgende dag werd voorgelezen (Neh. 8:14-19). Dit was het slotfeest van de reeks van zeven feesten, het feest van de dankbaarheid en de blijdschap om alle ontvangen zegen in het Beloofde Land, waarbij men ook teruggacht aan Gods goedheid in het verleden en de uittocht uit Egypte (Ex. 23:16; Lev. 23:43; Deut. 16:15).

Het Woord van God kreeg op deze eerste dag van de zevende maand een prominente plaats. Er werd een podium gemaakt voor Ezra en zijn medewerkers, en het hele volk stond eerbiedig op toen het wetboek werd geopend. Iedereen was getuige van deze plechtige handeling,

en men boog zich daarna ootmoedig neer met het gelaat ter aarde (Neh. 8:5-7). Het moet een indrukwekkend gezicht zijn geweest! De eerbied en de dankbaarheid voor het openen van Gods Woord heeft ons ongetwijfeld veel te zeggen. Misschien mogen wij in deze helpers van Ezra een beeld zien van de diverse gaven die de Heer aan de Gemeente heeft geschonken, de herders en leraars die het Woord uitleggen. De bediening van het Woord is ware Levietendienst. God weet ieders werk te waarderen, zoals blijkt uit de vele namen die hier worden vermeld (Neh. 8:5,8).

Een ander punt waarop ik wil wijzen, is de *uitwerking* van het Woord van God. Het bleef niet vruchteloos en de hoorders werden *daders* van het Woord. Enerzijds was er verootmoediging vanwege de vroegere ontrouw en afwijking, want er was rouw en gewezen bij het horen van de woorden der wet. Anderzijds was er vreugde in de HERE vanwege alles wat Hij in Zijn genade nog aan het overblijfsel van Zijn volk wilde schenken. Er was oprechte gehoorzaamheid aan Zijn geopenbaarde wil (Neh. 8:10-13).

Dit hoofdstuk vertoont overeenkomst met Ezra 3, waar wij ook zowel *gejuich* als *gewezen* vinden bij het leggen van het fundament van de nieuwe tempel. En geldt het niet altijd dat Gods Woord *tweeërlei uitwerking* heeft? Enerzijds is er vermaning nodig, anderzijds vertroosting. Enerzijds verootmoediging, maar anderzijds versterking van het geloof. Gods Woord is aan de ene kant zoet als honing in de mond, maar in ons binnenste bewerkt het een bitter berouw en een droefheid naar God (vgl. Ezech. 2:8-3:3; Openb. 10: 9-10).

De Grote Verzoendag en het Loofhuttenfeest

De belangstelling voor het Woord was ook niet van tijdelijke aard. Men had niet genoeg aan één dag bijbelstudie! De volgende dag was er opnieuw een samenzijn, waarbij men de Schrift onderzocht en het voorschrift ten aanzien van het Loofhuttenfeest vond (Neh. 8:14-16). Onmiddellijk handelde men overeenkomstig het gelezene en trof men de nodige voorbereidingen voor de viering van dit feest. Zoals reeds is opgemerkt, wordt de Grote Verzoendag hier niet vermeld. De *verootmoediging* die op die dag vereist was (Lev. 23:27-32), was echter wél aanwezig bij het volk (reeds op de eerste dag van de zevende maand).

Hoe dit verder ook mag zijn, het is duidelijk dat de definitieve vervulling van deze beide hoge feesten nog niet heeft plaatsgehad. De Grote Verzoendag komt wanneer Christus terugkeert uit de hemel en het volk van God een rouwklacht zal aanheffen over Hem die zij doorstoken hebben (Zach. 12:10). Daarna volgt het grote Loofhuttenfeest: duizend jaar lang dankbaarheid en blijdschap om alles wat God aan zegeningen voor Zijn volk heeft bereid. Zo liep het appèl voor de Waterpoort ten slotte uit op de viering van het Loofhuttenfeest op het plein vóór de poort en ook elders. De oproep om naar Gods Woord te luisteren had heerlijke gevolgen en het Woord bleef ook verder centraal staan: elke dag van het feest werd eruit voorgelezen (Neh. 8:17-19).

Mag het zo zijn dat deze wens om Gods Woord te horen ook bij *ons* aanwezig is, zodat ons gebed is: 'Geef dat Uw Woord steeds door ons wordt gehoord!' Wij kunnen ons uiterlijk bevinden op de plaats die naar Gods gedachten is, ver van het afgodische 'Babel'. Wij kunnen de Tafel des Heren weer hebben opgericht, en samenkomen tot

de naam van de Heer. Wij kunnen het gezag en de vrije werkzaamheid van de Heilige Geest erkennen te midden van de Gemeente van God. Wij kunnen het huis van God en de stad van God weer herbouwen, zodat de wereld ziet wat de Gemeente naar Gods gedachten is. Maar wat zal dit alles ons baten als het niet gepaard gaat met het innige verlangen Gods Woord te horen en dat te doen? Want dát is het kenmerk van een waarachtig geestelijk reveil.

7. GROEIEN ALS EEN BOOM IN GODS HUIS

*'Maar ik ben als een groenende olijfboom
in het huis van God'.*

Psalm 52:10

Doëg de Edomiet

David heeft deze psalm gedicht naar aanleiding van dat wat hem overkwam toen hij nog maar pas op de vlucht was voor Saul, die hem wilde doden. David had afscheid genomen van zijn boezemvriend Jonatan, die hem helaas niet volgde in zijn vernedering en daarom uiteindelijk ook niet deelde in zijn verhoging en omkwam met Saul. David kwam te Nob bij de priester Achimelek, zoals wij kunnen lezen in 1 Samuël 21:1-9, en daar had hij een korte rustpauze. Hij at met zijn mannen van de toonbroden en kreeg ook een wapen mee dat bewaard werd in het heiligdom, namelijk het zwaard van de Filistijn Goliat. Helaas was er op die dag ook een handlanger van Saul in de buurt, Doëg de Edomiet. David had onmiddellijk al het vermoeden dat deze hem aan Saul zou verraden. Dit werd inderdaad bewaarheid en de geschiedenis eindigde op dramatische wijze, doordat een groot aantal priesters werden vermoord door Doëg en de stad Nob volledig werd uitgeroeid.

In psalm 52 brengt David echter zijn *geloofsvertrouwen* tot uitdrukking. Enerzijds was hij er volkomen van overtuigd dat God Doëg zou weten te vinden en hem rechtvaardig zou oordelen. Anderzijds twijfelde hij er geen

ogenblik aan – ondanks al dit leed – dat God in gunst op hem neerzag. Hoewel hij als een veldhoen op de bergen voortdurend op de vlucht was voor Saul, verheugde hij zich in Gods nabijheid en wist hij dat hij een vaste plaats had in Gods huis. Niemand kon hem dat voorrecht ontnemen: hij bleef als een groene olijfboom in Gods tegenwoordigheid!

Elders in de Schrift vinden wij dat het beeld van het *gras* op het veld wordt gebruikt om de vergankelijkheid van de mens aan te duiden en de kortstondigheid van het leven. Een *boom* bezit echter kracht en bestendigheid, hij biedt bescherming en hij draagt ook vrucht. Koning Nebukadnessar wordt vergeleken met een grote en sterke boom in Daniël 4. De rechtvaardige is als een boom, geplant aan waterstromen (Ps. 1:3). Wie zijn vertrouwen op de *HERE* stelt, is als een boom die aan het water geplant is en welks loof groen blijft (Jer. 17:7-8).

Een boom geplant in het heiligdom

Een andere passage, die veel overeenstemming vertoont met het vers dat nu onze aandacht heeft, is psalm 92: 13-15. Daar wordt de rechtvaardige vergeleken met een palmboom en een ceder van de Libanon. Waar staat deze boom? Hij is geplant *in het huis des HEREN*, en hij blijft fris en groen dankzij zijn verbinding met de Levensbron!

David spreekt hier echter over een groenende *olijfboom* in het huis van God, een beeld dat na de ballingschap ook wordt gebruikt voor Jozua en Zerubbabel in Zacharia 4. Zij waren de twee olijfbomen, de twee gezalfden (lett. 'zonen van olie'), die voor de Heer der ganse aarde stonden, en zij voorzagen de kandelaar van de nodige olie.

Dat wil zeggen: zij hielden het licht van het getuigenis in het huis van God in stand door de werking van de Geest. De olie is in de Schrift immers een bekend beeld van de werkzaamheid van de Geest. Koningen en priesters in Israël werden gezalfd met olie, en zo is de gelovige nu gezalfd met de Heilige Geest (2 Kor. 1:21; 1 Joh. 2:20). Het beeld van de olijfboom geeft aan dat die zalving niet slechts een *uiterlijke* zaak is. De gelovige is zelf als het ware een bron van olie geworden. De Geest woont in hem en Hij gebruikt hem als een werktuig, een 'vat' tot zegen van anderen. Zoals David zichzelf als een groeiende olijfboom beschouwde, zo vertoont de christen de kenmerken van het nieuwe leven, de vrucht van de Geest, omdat hij geplant is aan stromen van levend water.

Verder is de plek van de boom *in het huis van God*, wat ook heel opmerkelijk is. In de tempel van Ezechiël vindt de tempelbeek haar oorsprong in het heilige (Ezech. 47:1-12). God is de Bron van levend water voor Zijn volk. Degene die in Zijn nabijheid is geplant, zal zeker vrucht dragen. De gelovige heeft een vaste, blijvende plaats in het heiligdom. Hij bevindt zich in Gods directe tegenwoordigheid, geworteld en opgebouwd in Christus (Ef. 2:11-22; Kol. 2:7).

Er zijn dus drie aspecten: (1) de *plaats*, (2) de *aard* en (3) de *conditie* van de boom. De boom bevindt zich in het huis van God, het is een olijfboom, en hij is fris en groen. Het is wonderlijk dat David zichzelf in dit beeld herkende, terwijl zijn leven voortdurend gevaar liep. Zijn geloofsvertrouwen stelde hem hiertoe in staat. Te midden van alle gevaren kon hij schuilen bij God, die al zijn omzwervingen kende en al zijn tranen telde. De vijand was machtig, maar wat kon hij ondernemen tegen de almachtige God?

Het vlees begeert tegen de Geest

Er is nog iets waarop ik wil wijzen. De tegenstelling tussen Doëg en David doet ons denken aan het nieuwtestamentische contrast tussen vlees en Geest. Wat het vlees bedenkt, is vijandschap tegen God. Zij die in het vlees zijn, kunnen God niet behagen (Rom. 8:1-13). Want het vlees begeert tegen de Geest, en deze staan tegenover elkaar (Gal. 5:17). Doëg was een Edomiet, een afstammeling van Esau, die een 'ongoddelijke' wordt genoemd (Hebr. 12:16 HV). Esau koesterde een bittere haat jegens de man die de zegen van God zou beërven. Doëg was ook zo'n toonbeeld van haat en vijandschap ten opzichte van de man naar Gods hart, Gods gezalfde, degene die begiftigd was met de Geest. Doëg was een *natuurlijk* mens; gedreven door afgunst en haat, trad hij in de voetsporen van zijn voorvader Esau, die Jakob wilde doden. Het is dezelfde tegenstelling als die tussen Ismaël en Isaak: degene die naar het vlees was geboren, vervolgde hem die naar de Geest was (Gal. 4:29).

Dat wat het vlees bedenkt, de dood is, wordt inderdaad op droevige wijze geïllustreerd door het feit dat Doëg dood en verderf zaaide onder de priesters van Nob (1 Sam. 22:6-19). De werking van het vlees en de invloed van wetticisme en judaïsme geven altijd de doodsteek aan priesterlijke activiteit in het huis van God, aan de aanbidding in geest en waarheid die in de Gemeente aan God wordt gebracht. De maatstaven van het vlees zijn nu eenmaal niet in overeenstemming te brengen met die van de Geest. Dit betekent echter niet dat het vlees altijd de overwinning behaalt! Zo leek het wel toen de priesters door Doëg waren uitgeroeid en slechts één van hen ont kwam. Dat was Abjatar, die naar David vluchtte (1 Sam. 22:20-23). Maar er was nog een 'priester', een 'aanbidder'

overgebleven: dat was *David*, die zeker wist dat niemand hem zijn plaats in het heiligdom zou kunnen ontnemen. Hij bleef 'wonen' als een groenende olijfboom in het huis van God, en hij bleef vertrouwen op Gods goedertierenheid. Wat een voorbeeld voor ons!

8. GEESTELIJKE GROEI IN DE BEDEVAARTSLIEDEREN

‘Maar bij U is vergeving, opdat Gij gevreesd wordt’.

Psalm 130:4

Uit de diepten

In de bedevaartspsalmen, of opgangsliedereren, zien wij hoe God geleidelijk – stap voor stap – verlossing teweegbrengt voor Zijn volk. Allereerst gaat het om een *uiterlijke* verlossing uit de macht van de vijand en de terugkeer naar Sion, de plaats waar God Zijn naam heeft doen wonen. Maar hiermee gaat ook een *innerlijke* verlossing gepaard, een toenemen in de kennis van God en van Zijn gedachten. Dat zien wij vooral in de laatste bedevaartsliedereren, de psalmen 130 t/m 134, waarin wij ons nu willen verdiepen. De geestelijke groei die wij hier kunnen waarnemen, valt als volgt te typeren:

- (1) *zondebesef en vergeving (Ps. 130);*
- (2) *vrede met God (Ps. 131);*
- (3) *gemeenschap met God in Zijn woning (Ps. 132);*
- (4) *onderlinge gemeenschap in Gods huis (Ps. 133);*
- (5) *aanbidding in Gods heiligdom (Ps. 134).*

Het *beginpunt* van onze geestelijke groei is het besef, een verloren zondaar te zijn in het licht van God. In psalm 130 horen wij iemand vanuit de diepte van de (zonde)nood tot God roepen: ‘Uit de diepten roep ik tot U, o HERE’ (Ps. 130:1). Wie zou voor God kunnen bestaan als Hij onze ongerechtigheden in gedachtenis zou houden en met ons zou doen naar onze zonden? ‘Maar bij U is vergeving’.

Dat is het heerlijke antwoord op onze nood (Ps. 130:3-4). Er is vergeving te vinden bij de God die ons moet veroordelen, en voor Wie wij niet kunnen bestaan. Hij schenkt die vergeving om niet op grond van het verzoeningswerk van Zijn Zoon, Jezus Christus onze Heer. Wat is het praktische resultaat daarvan? Dat ik nu een kind van God ben, Hem mag vrezen en voortaan mag wandelen voor Zijn aangezicht. Ik mag Hem verwachten en mijn vertrouwen volkomen op Hem stellen.

Dit leidt tot de volgende fase in onze geestelijke ontwikkeling: dat wij *vrede met God* ontvangen en verder ook in de praktijk van het leven met de *vrede van God* in ons hart de weg gaan. In psalm 131 is de dichter helemaal tot rust gekomen, zoals 'een gespeend kind bij zijn moeder'. Aan al zijn verlangens is voldaan en hij is gelukkig in de HERE. Nieuwtestamenteisch gezegd: *'Wij dan, gerechtvaardigd op grond van geloof, hebben vrede met God door onze Heer Jezus Christus, door Wie wij ook de toegang verkregen hebben door het geloof tot deze genade waarin wij staan, en wij roemen in de hoop op de heerlijkheid van God'* (Rom. 5:1-2). Er is niets meer te wensen overgebleven. Wij hebben vrede mét God, en bovendien vervult de vrede van God onze harten en gedachten (Fil. 4:7).

In het heiligdom

Het grote heil dat ons ten deel is gevallen, heeft echter niet alleen persónlijke maar ook gemeenscháppelijke gevolgen. Het is een belangrijke fase in onze geestelijke groei, als wij oog hiervoor krijgen. Op de leer van de rechtvaardiging van de zondaar in de brief aan de Romeinen volgt dan ook in het Nieuwe Testament het punt van onze gemeenscháppelijke verantwoordelijkheid als Gods Gemeente hier op aarde in de brieven aan de Korintiërs.

Welnu, dit aspect van het heil vinden wij typologisch voorgesteld in psalm 132. God woont op aarde te midden van Zijn verlost en Hij vindt daar Zijn rustplaats: 'Sta op, *HERE*, naar Uw rustplaats, Gij en de ark Uwer sterkte' (Ps. 132:8). Wij vinden dus niet alleen rust in Hem, zoals wij in de vorige psalm zagen, maar God vindt ook een plaats van rust te midden van degenen die Hem toebehooren. Die plek voor Hem mogen en moeten wij Hem in de praktijk van het gemeentelven bereiden, want dit onderwerp wordt hier belicht vanuit het oogpunt van onze verantwoordelijkheid! Zoals David en het volk de ark van het verbond een ereplaats gaven op de berg Sion, zo moeten wij Christus de plaats geven die Hem toekomt in het midden van de Zijnen. Dat is onze plicht als gelovigen. En dan hangt de verdere zegen ook af van onze gehoorzaamheid aan Gods geopenbaarde wil, hoewel Zijn verkiezende genade de grondslag is van ons heil (Ps. 132:12-18). Zo genieten wij gemeenschap met God in Zijn woning hier op aarde.

Als gevolg hiervan – en dat is het punt dat in psalm 133 aan de orde komt – zullen wij ook volharden in onze ónderlinge gemeenschap en als broeders samenwonen. Wij vormen dan samen een priesterlijke familie, die van *boven* wordt gezegend. Hiervoor gebruikt de dichter het beeld van de *zalfolie*, die vanaf het hoofd van de hogepriester neerdaalde tot op de zoom van zijn kleren (Ps. 133:2). Zo ontvangen wij van Christus – ons Hoofd in de hemel, de Hogepriester van onze belijdenis – de zalving met de Heilige Geest. De verhoogde Heer heeft Zijn Geest uitgestort over de Gemeente. Vervolgens wordt deze hemelse zegen voorgesteld door middel van de *dauw* van de Hermon, die neerdaalt op de bergen van Sion (Ps. 133:3). Hoe dor zou ons geloofsleven zijn zonder de verfrissende en levendmakende werking van de Geest!

Dit alles leidt tot het *hoogtepunt* van onze geestelijke groei in psalm 134, namelijk dat wij als aanbidders tot God naderen in het heiligdom met offeranden van lof en dank. Wanneer wij als een familie van 'priesters' zo rijk door God zijn gezegend, zouden wij dan niet tot Hem komen om Hem die offers aan te bieden waarin Hij een welbehagen vindt? En met dit doel is Christus Zelf ook in ons midden en stemt Hij de lofzang aan te midden van de Gemeente (vgl. Ps. 22:23; Hebr. 2:12; 10:19-22; 13:15-16).

Merkwaardig is de toevoeging: '(...) *die des nachts in het huis des HEREN staat*' (Ps. 134:1b). Het is nu nog nacht in deze wereld, die de Heer Jezus heeft verworpen. Maar in Gods heiligdom is het licht; daar brandt het licht van de kandelaar. In het huis van God, de Gemeente van de levende God, is het licht omdat de Heilige Geest daar woont en werkt. God wordt daar gediend en geëerd door het volk dat Hij Zich ten eigendom heeft verworven. Daar is het licht, terwijl de wereld nog in het duister is gehuld. Daar beseft men dat de nieuwe morgen spoedig zal aanbreeken en dat Christus zal verschijnen als de Zon der gerechtigheid. Dan zal Hij namens God de Allerhoogste regeren over hemel en aarde, en zal de zegen zich vanuit Sion uitstrekken tot de einden der aarde (Ps. 134:3). Wat een voorrecht is het om nu deze eredienst voor God te hebben in het *heiligdom*, terwijl het nog *nacht* is in de wereld! Aanbidding is het hoogste voorrecht dat wij kennen. Wij waren zondaars, die uit de diepten tot God riepen. Maar Hij heeft ons tot aanbidders gemaakt, die Hem mogen prijzen in de hoogten van het heiligdom. Laten wij dat niet vergeten en Hem steeds de eer brengen die Hem toekomt!

In deze brochurereeks zijn eerder
de volgende titels verschenen:

Deel 1:

In het begin was het Woord

Deel 2:

De kronen van de christen

Deel 3:

Aspecten van het Koninkrijk van God

Deel 4:

De toekomst is dichtbij

Deel 5:

Aspecten van het werk van Christus

Deel 6:

**Het zevenvoudig 'wee!' van Christus
over het farizeïsme**

Deel 7:

Leven in de tussentijd

Distributie: Johannes Multimedia
Postbus 31 - 3940 AA Doorn/Nederland.
Telefoon: +31 (0)343 412857
E mail: johannes.multimedia@solcon.nl
www.johannes-multimedia.nl